

La Generalitat pacta amb l'Estat transferències en Rodalies, Recerca i beques valorades en 1.520 milions d'euros en tres anys

written by David Folch | 24 de juliol de 2024

La Generalitat i l'Estat han pactat diverses transferències relacionades amb el transport ferroviari, la Recerca i el Desenvolupament i el sistema de beques. En conjunt, els acords estan valorats en 1.520 milions d'euros per al període 2024-2026. Algunes partides, per valor de 442 milions, tindran un impacte en el futur, perquè tindran una recurrència anual, de manera que la Generalitat les continuarà cobrant més enllà del 2026. La reunió ha estat liderada per la consellera d'Economia i Hisenda, **Natàlia Mas Guix**, i la de Territori, **Ester Capella**, per part de la Generalitat. Pel que fa a l'Estat, la comitiva ha estat encapçalada per **Jesús Gascón**, secretari d'Estat d'Hisenda, i per **Arcadi España**, secretari d'Estat de Política Territorial.

La consellera d'Economia, **Natàlia Mas Guix**, ha subratllat que **"amb aquesta signatura donem compliment als acords d'investidura en tres àmbits: rodalies, recerca i beques"** i ha volgut valorar que **"passem d'uns acords entre partits a uns acords entre governs"**. Pel que fa al fons anual de recerca, la consellera ha destacat que es tracta d'un **"import rellevant per a l'ecosistema de recerca de Catalunya que ens permetrà finançar infraestructures estratègiques"**. També s'ha referit a la gestió de les beques, com **"una qüestió que arrossegàvem des de feia dècades"** i que permetrà **"garantir el cost de l'endarreriment dels darrers tres cursos acadèmics"**, ha afegit.

Per la seva banda, la consellera de Territori, **Ester Capella**, ha dit que **“els acords signats avui demostren l’aposta del Govern pel ferrocarril i la descarbonització de la mobilitat”**. Segons ha explicat, **“avui posem fi a un deute històric, el del pla d’acció”** i ha assegurat que **“s’acaba amb una anomalia”**. Capella ha recordat que **“des del primer dia, aquest Govern va defensar la necessitat del traspàs de Rodalies”** i ha insistit que **“els centenars de milers de persones que usen diàriament la xarxa no es mereixen el servei que reben a dia d’avui”**.

Els acords s’han signat en el marc de la Comissió Mixta d’Afers Econòmics i Fiscals Estat-Generalitat (CMAEF), que és l’òrgan bilateral de relació entre l’Administració de l’Estat i la Generalitat en l’àmbit del finançament autonòmic, tal com estableix l’Estatut d’Autonomia de Catalunya.

En total, consisteixen en sis punts, tots ells derivats de l’acord d’investidura entre ERC i PSOE del novembre de 2023. Són els següents:

BLOC RODALIES

1. Transferència a la Generalitat de Catalunya de l’import pendent d’abonament en concepte de pla d’acció de Rodalies (191,5 M€)

L’Estat es compromet a fer-se càrrec del deute que Renfe imputa a la Generalitat pels serveis ferroviaris que es presten des del 2010 en concepte del “Pla d’Acció de Rodalies 2010-2015” i que es troba actualment judicialitzat per part de Renfe. Així doncs, l’Estat es compromet a transferir a la Generalitat **191,5 M€** del deute generat des de 2016 fins al 2023 (inclou els interessos). A mesura que rebí els imports, la Generalitat els transferirà a Renfe i aquesta es compromet a suspendre i finalment a desistir del procés judicial de reclamació del deute. Aquest acord també inclou una clàusula que satisfà un altre dels punts de l’Acord d’investidura en virtut del qual l’Estat assumeix el cost de qualsevol

increment dels cànonns ferroviaris que es produeixi per decisió estatal o europea.

1. Transferència per al dèficit d'exploració dels serveis de transport de viatgers per ferrocarril de rodalies i regionals corresponent a l'any 2023 (283,4 M€ anuals)

L'Estat passarà a abonar anualment a la Generalitat el dèficit d'exploració generat en el servei de Rodalies i Regionals de Renfe mentre aquesta sigui l'operadora del servei. Es comença per l'import corresponent al dèficit de l'any 2023, valorat en 283,4 M€, que serà transferit a la Generalitat abans del 31/10/2024. La Generalitat haurà de transferir íntegrament a Renfe l'import rebut per aquest concepte abans d'acabar l'any. S'estableix que el sistema de pagament es reproduirà per als anys següents.

1. Transferència de l'import corresponent a les millores dels serveis de Rodalies Lleida (5,2 M€ anuals)

L'Estat es compromet a finançar les millores dels serveis ferroviaris a la línia LR3 (Lleida – Cervera) i a la línia R4 (Lleida – Manresa). Els imports transferits a la Generalitat per aquests conceptes els haurà d'abonar íntegrament a Renfe, que és l'operador d'aquests serveis fins que, a partir de 2025, FGC n'assumirà la titularitat (a partir de llavors, els transferirà a FGC). L'import associat a les millores a la LR3 per als anys 2024 i 2025 és de 2,5 M€ i, en el cas de l'R4, de 2,7 M€ anuals (en total: 5,2 M€ anuals).

1. Incorporació al dèficit d'exploració del servei de transport de viatgers per ferrocarril de rodalies i regionals dels costos derivats de la implementació de plans alternatius de transport, a conseqüència de la realització d'obres sobre la infraestructura ferroviària que suposin l'afectació de serveis ferroviaris, tant en el marc d'obres programades com en el cas de situacions sobrevingudes (0,9M€).

L'Acord d'investidura també establí que l'Estat assumiria el cost dels serveis de transport per carretera que la Generalitat posa en marxa com a resultat d'actuacions d'Adif o Renfe sobre la xarxa de Rodalies i Regionals o per incidències sobrevingudes. En coherència, l'acord CMAEF estableix que aquest cost passarà a computar en el dèficit anual d'explotació –que l'Estat transferirà a la Generalitat–. Pel que fa al cost dels serveis alternatius de l'any 2023, que puja a 0,9 M€, l'Estat el transferirà a la Generalitat abans del 31 d'octubre d'enguany.

BLOC RECERCA

1. Transferència de fons per a R+D (150 M€ anuals).

Instrumentalitzo el compromís de l'Estat d'incloure, cada any, una partida anual als PGE de mínim **150 M€** per a projectes d'R+D a Catalunya, a partir d'una proposta de la mateixa Generalitat. Per al 2024, l'Estat es compromet a emprendre les modificacions pressupostàries del pressupost prorrogat per finançar un llistat de projectes que ja ha facilitat la Generalitat. En cas que l'Estat no pogués assumir totes les obligacions corresponents a l'exercici 2024, afegirà la part restant a la partida dels Pressupostos Generals de l'Estat del 2025.

BLOC BEQUES

1. Transferència de fons per a gestió de beques (7,9€ + 2 M€ anuals)

Amb aquest acord se supera el darrer escull que existia per tal de materialitzar el traspàs efectiu de la gestió de les beques a la Generalitat, desbloquejant així una petició que feia tres dècades que es reclamava a l'Estat. S'instrumentalitzo l'acord d'investidura segons el qual s'establí que el cost del traspàs de la gestió de beques a la Generalitat serà de **2 M€** i també s'estableix l'import de **7,9 M€** que s'abonarà a la Generalitat en concepte d'endarreriments

per la gestió de beques als cursos 2021-2022, 2022-2023 i 2023-2024.

	2024	2025	2026	Total 24-26	Observacions
Pla d'acció Renfe	90,9	50,3	50,3	191,5	
Dèficit explotació	283,4	283,4	283,4	850,3	Recurrent
Rodalies Lleida-Cervera	2,5	2,5	2,5	7,4	Recurrent
Rodalies Lleida-Manresa	0,7	2,7	2,7	6,0	S'estima un trimestre del 2024; després, recurrent
Plans de transport alternatiu	0,9	0,9	0,9	2,7	L'acord fa recurrent aquest concepte, les quanties poden variar
Total rodalies	378,4	339,8	339,8	1.057,9	
Beques deute	7,9			7,9	Deutes cursos 21-22, 22-23, 23-24
Gestió beques		2,0	2,0	4,0	Recurrent
Total beques	7,9	2,0	2,0	11,9	
Fons Recerca	150,0	150,0	150,0	450,0	Recurrent
Total acords CMAEF 22/07/2024	536,3	491,8	491,8	1.519,8	